

ÚTBAN EURÓPA FELÉ

MAGYARORSZÁG ÉS A VILÁGGAZDASÁG

- 1887-1898: a legnagyobb gazdasági fellendülés
- gyáripára uralkodóvá vált
- monopóliumok létrejötte
- ok: szoros kapcsolat a fejlett országokkal
- + MO. későn iparosodó ország ⇒ a nagyipar elve, mint koncentrált ágazat jött létre
- Pl.: Rimamurány-Salgótarján Vasmű RT. – vas-és szénbányászat, kokszyártás, kohó-és acélművek
- Ganz-konzern: több különféle gyár fúziója – és: belföld és külföld
- Bankok: az egész gazdaságot ellenőrzés alatt tartják
- PL: Pesti Magyar Kereskedelmi Banké - Rimamurány-Salgótarján Vasmű RT, Egyesült Izzó

AZ ÁLLAM NÖVEKVI GAZDASÁGI BEFOLYÁSA

- Segélyek, adómentességek- közlekedési vállalatok, élelmiszeripar, könnyűipar
- Mezőgazdaság: filoxéra-pusztította szőlők újratelepítése
- Szőlő, gyümölcstermelés, tejgazdaságok létrehozása

A MEZŐGAZDASÁG MODERNIZÁLÁSA

- A mezőgazdasági termelés növekedése
- Ok: a Monarchia piaca rendelkezésre áll
- A termőterület növekedése miatt a termelés nőtt
- Bár: az agrárnépesség csökkent
- Korszerű eljárások, gépek térhódítása: alagesövezés, műtrágya, vetőgép, aratógép
- A bérleti rendszer terjedése ezt a folyamatot elősegítette
- Városok körzetében: zöldség, gyümölcs, tejgazdálkodás
- Elmaradottabb terület: hegyvidék és kisparcellák

ÚJ TENDENCIÁK AZ IPARBAN

- Kilencvenes évek: nagyobb lendületben indul meg a fejlődés
- A hagyományos iparágak megerősödése: malomipr, nehézipar
- Világszínvonalú gépgyártás: a magyar gőzmozdonyok világhírűek
- Ganz gyár: elektromos turbina, transzformátor, mozdony-gyártás
- Ganznál: Kandó Kálmán – villamos mozdony kidolgozása
- Ganz mérnökei: Bánki Donát, Csonka János – robbanómotorok korszerűsítése(karburátor)
- Bánki: vízturbina
- Puskás Tivadar: telefonközpont
- Az ipari fellendülés alapja: egységes piac
- A hitelélet fejlődése is biztos pénzügyi háttérrel jelent: a bankok behatoltak az iparba
- Új iparágak: vegyipar, elektromos ipar, gépipar, autó – és repülőgépgyártás – ezekben az ágakban a termelés mutatói az európaihoz közelítenek

MÉRLEG

- A szerkezeti változások következménye: MO. közepesen fejlett agrár-ipari országgá vált
- Gazdasági egymásrautaltság Ausztriával
- De: MO. kiszolgáltatott, de a gazdasági önállósága növekedett
- A felzárkózás a fejlett ipari országokhoz nem sikerült (ok: I. VH)
- Ellentmondás: korszerű, fejlett monopolkapitalizmus ↔ önellátó háztartások, mezőgazdasági, ipari kistermelők

BUDAPEST VILÁGVÁROSSÁ FEJLŐDIK

- Budapest: az ország büszkesége
- Lakosság növekedése: 1914-re: egymillió
- Központi fekvésű – a vasútvonalak is ide futnak be
- Malomipar és gépipar központja
- Központi hivatalok székhelye
- Kormányzati támogatás: az építkezéseknek állami támogatás
- 1873. Budapest egyesítése
- Fővárosi Közmunkák Tanácsa: a város tervszerű fejlesztése a feladata
- Belváros: a kereskedelem, a bankvilág és a politikai irányítás központjai
- Külső részek: gyárnegyedek, munkásnegyedek
- Építkezések: egységes stílusban – eklektika, vagy neogót, neobarokk, neoromán, stb
⇒ egységes városkép, mert a belső részeket nem bombázták le
- Építkezések: rakpartok, Margit híd, Ferenc József híd ⇒ Szabadság-híd, Erzsébet híd
- Árnyoldal: Budapest elszakadt a vidéktől